

են միայն այն դեպքում, երբ սպառնացող վտանգի աստիճանը բարձր է, կամ երբ նույն տնտեսավարող սուբյեկտի վերաբերյալ կարճ ժամանակահատվածում ստացվել են բազմաթիվ բողոքներ: Տնտեսավարող սուբյեկտներից ստացված բողոքները օգտագործվում են Տեսչական մարմնի որակի ապահովման և հաշվետվողականության նպատակներով:

Տեսչական մարմինը քաղաքացիներից ստացել է 2017թ. թվով 9, իսկ 2018թ. թվով 16 դիմում բողոք, որոնցից միայն 2 քաղաքացու դիմումների հիման վրա է իրականացվել ստուգումներ:

---

***Տնտեսավարող սուբյեկտներից և հանրությունից ստացված բողոքներով արտածրագրային ստուգումներ իրականացնելու դեպքում ստուգում իրականացնելու վերաբերյալ հրամաններում կամ հանձնարարագրերում հստակ պետք է սահմանված լինեն դրանց հիմքերը, ինչպես նաև հիմնավորումներ, որ սպառնացող վտանգի աստիճանը բարձր է, կամ նույն տնտեսավարող սուբյեկտի վերաբերյալ կարճ ժամանակահատվածում ստացվել են բազմաթիվ բողոքներ: Հարկ է նշել, որ Տեսչական մարմնի կողմից 2017-2018թթ. ստացված 2 դիմում բողոքների հիման վրա իրականացված ստուգման հանձնարարականներում բացակայում էր պարզաճ հիմնավորումները:***

---

Տեսչական մարմինը 2017թ. ՀՀ վարչապետի հանձնարարականով իրականացրել է 53 ստուգում, իսկ 2018թ. հանձնարարական չի ունեցել: Իսկ 2017թ. պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններից գրավոր տեղեկատվություն չի ստացել և ստուգումներ չի իրականացրել, 2018թ. իրականացրել է 1 ստուգում՝ ՀՀ տնտեսական մրցակցության պաշտպանության պետական հանձնաժողովի նախագահի գրության հիման վրա: Սակայն, Տեսչական մարմինը 2017թ.-ի հունվարի 1-ից 2018թ.-ի սեպտեմբերի 30-ը ՀՀ տարբեր պետական և տեղական ինքնակառավարման մարմիններից ստացել է թվով 15 դիմումներ:

«Տեսչական մարմինների մասին» ՀՀ օրենքի 2-րդ հոդվածի համաձայն Տեսչական մարմինների մասին ՀՀ օրենսդրությունը բաղկացած է նաև «ՀՀ-ում ստուգումների

***ՀՀ տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարության շուկայի վերահսկողության տեսչական մարմինը վերակազմավորվել է ՀՀ շուկայի վերահսկողության տեսչական մարմնի, որն իր գործունեությունը շարունակում է նախկին մարմնի ստուգաթերթերով***

կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքից և այլ իրավական ակտերից: «ՀՀ-ում ստուգումների կազմակերպման և անցկացման մասին» ՀՀ օրենքի 3-րդ հոդվածի 1.1 մասի համաձայն բոլոր ստուգումներն անցկացվում են բացառապես ստուգաթերթերի հիման վրա, որոնք հաստատում է ՀՀ կառավարությունը:

Սակայն, Տեսչական մարմնի ստուգաթերթերը հաստատվել են ՀՀ կառավարության 2017 թվականի հունիսի 29-ի N 756-Ն որոշմամբ ՀՀ տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարության աշխատակազմի շուկայի վերահսկողության

տեսչության համար, որը որպես մարմին դադարել է գոյություն ունենալ ՀՀ վարչապետի

11.06.2018թ. N 732-Լ որոշմամբ՝ ՀՀ տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարության շուկայի վերահսկողության տեսչական մարմինը վերակազմավորվել է ՀՀ շուկայի վերահսկողության տեսչական մարմնի, որն իր գործունեությունը շարունակում է նախկին մարմնի ստուգաթերթերով:

Հարկ է նշել, որ ՀՀ կառավարության 2015թ. հուլիսի 30-ի N 839-Ա որոշման համաձայն 2015 թվականի օգոստոսի 1-ից մինչև 2017 թվականի դեկտեմբերի 31-ը «Տեսչական մարմինների մասին» ՀՀ օրենքի հիման վրա ստեղծված տեսչական մարմինների ստուգումները կարող են իրականացվել միայն հստակ սահմանված դեպքերում, այդ որոշման հավելվածով հաստատված տեսչությունների ստուգումների ստուգաթերթերով՝ ստուգումների տարեկան ծրագրում ընդգրկված և բարձր ռիսկային խմբում գտնվող սուբյեկտների մոտ: Սակայն, Տեսչական մարմինն այդ տեսչությունների շարքին չի դասվում, հետևաբար 2017թ.-ին ստուգումներ իրականացնելու իրավասություն չուներ:

Այսպիսով, հաշվի առնելով վերոգրյալը, հաշվեքննող խումբը հաշվեքննող ժամանակաշրջանում՝ 2017թ.-ի հունվարի 1-ից 2018թ.-ի սեպտեմբերի 30-ը, արձանագրել է հետևյալ խեղաթյուրումներն ու անհամապատասխանությունները՝

1. Տեսչական մարմնի կողմից 2017թ.-ին և 2018թ.-ի 9-ը ամիսների ընթացքում նշանակված տուգանքների ընդհանուր **45,110.0** հազ. դրամ գումարից **4,700.0** հազ. դրամը պետական բյուջե չի վճարվել:
2. Տեսչական մարմնի կողմից 2017-2018թ.թ.-ին քաղաքացիների դիմում-բողոքների հիման վրա արտածրագրային ստուգումներ իրականացնելու դեպքում ստուգում իրականացնելու վերաբերյալ հրամաններում կամ հանձնարարագրերում հստակ սահմանված չեն եղել դրանց հիմքերը, ինչպես նաև հիմնավորումները, որ սպառնացող վտանգի աստիճանը բարձր է, կամ նույն տնտեսավարող սուբյեկտի վերաբերյալ կարճ ժամանակահատվածում ստացվել են բազմաթիվ բողոքներ, ինչը չի համապատասխանում «Տեսչական մարմինների մասին» ՀՀ օրենքի 16-րդ հոդվածի 2-րդ մասի, ինչպես նաև ՀՀ կառավարության 2015 թ.-ի հունիսի 18-ի N 711-Ն որոշմամբ հաստատված կարգի 9-րդ կետի պահանջներին:
3. Տեսչական մարմինն իր վերահսկողական գործառույթները շարունակում է իրականացնել նախկին մարմնի ստուգաթերթերով: ՀՀ շուկայի վերահսկողության տեսչական մարմնի համար նոր ստուգաթերթերի (կամ ստուգաթերթերում այդ ուղղությամբ կատարված փոփոխությունների) վերաբերյալ հաստատված իրավական ակտ չկա:
4. Տեսչական մարմինը 2017թ.-ին ստուգումներ իրականացնելու իրավասություն չուներ՝ համաձայն ՀՀ կառավարության 2015թ. հուլիսի 30-ի N 839-Ա որոշման դրույթների:

### Առաջարկություններ՝

Հաշվեքննության ընթացքում արձանագրված անհամապատասխանությունների կամ խեղաթյուրումների վերաբերյալ հաշվեքննության օբյեկտի ղեկավարությանը և այլ շահագրգիռ կողմերին ներկայացվում են հետևյալ առաջարկությունները՝

### **Տեսչական մարմնին՝**

1. Հետամուտ լինել Տեսչական մարմնի կողմից նշանակված տուգանքների պատշաճ հավաքագրմանը:

2. Հետամուտ լինել ստուգումների պատշաճ իրականացմանը:
3. Տեսչական մարմնի կողմից քաղաքացիների դիմում – բողոքների հիման վրա արտաժրագրային ստուգումներ իրականացնելու դեպքում ստուգում իրականացնելու վերաբերյալ հրամաններում կամ հանձնարարագրերում հստակ սահմանել դրանց հիմքերը, ինչպես նաև հիմնավորումները, որ սպառնացող վտանգի աստիճանը բարձր է, կամ նույն տնտեսավարող սուբյեկտի վերաբերյալ կարճ ժամանակահատվածում ստացվել են բազմաթիվ բողոքներ՝ համաձայն «Տեսչական մարմինների մասին» ՀՀ օրենքի 16-րդ հոդվածի 2-րդ մասի, ինչպես նաև ՀՀ կառավարության 2015 թ.-ի հունիսի 18-ի N 711-Ն որոշմամբ հաստատված կարգի 9-րդ կետի պահանջների:

#### **ՀՀ կառավարությանը՝**

1. Ժամանակին հաստատել ստուգումների ստուգաթերթերը, որպեսզի Տեսչական մարմինների գործունեությունը կաթվածահար չլինի:

#### **Հաշվեքննության օբյեկտների ղեկավարների պաշտասխաններ**

##### **Տեսչական մարմին՝**

Տեսչական մարմնի կողմից ներկայացված առարկությունները և բացատրությունները էական առումներով որևէ հիմնավոր պարզաբանումներ չեն պարունակել, կրել են հիմնականում բացատրական բնույթ և հաշվեքննության խմբի կողմից չեն ընդունվել:

#### **ՀՀ տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարություն՝**

ՀՀ տնտեսական զարգացման և ներդրումների նախարարության կողմից այս կետի վերաբերյալ առարկությունները և բացատրություններ չեն ներկայացվել:

### **III. ՏԵՍՉԱԿԱՆ ՄԱՐՄՆԻ ԿՈՂՄԻՑ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԱԾ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՎԱՐՈՒՅԹՆԵՐԸ**

«Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» ՀՀ օրենքի 30-րդ հոդվածի 1-ին և 2-րդ մասերի համաձայն վարչական վարույթ հարուցելու հիմքերն են՝

**Տեսչական մարմնում 2017-2018թթ. համար պետք է հարուցված լինեին թվով 40 վարչական վարույթներ, որոնք չեն հարուցվել**

ա) անձի դիմումը, բողոքը.

բ) վարչական մարմնի նախաձեռնությունը:

*Վարչական վարույթը համարվում է հարուցված համապատասխան դիմումը կամ բողոքը վարչական մարմնում ստանալու օրվանից, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դիմումը կամ բողոքը վերահասցեագրվել է ըստ իրավասու վարչական մարմինների կամ*

*վերադարձվել է դիմողին (բողոք բերողին):*

Տեսչական մարմինը, ի տարբերություն ՀՀ-ում գործող այլ տեսչական մարմինների, 2017-2018թթ. ընթացքում ստացված դիմում բողոքների հիման վրա վարչական վարույթներ չի հարուցել, այլ միայն ստուգումներ է իրականացրել: Սակայն Տեսչական մարմինը